



ชื่อหนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์	วันที่ 30 ก.ย. 2553	ปีที่ 41	ฉบับที่ 14608	หน้า 3
-------------------------------------	-------------------------------	--------------------	-------------------------	------------------



จุ่มปลวก ชี้อดินคนล้านนา พะยูนการนำมาใส่เตาไฟในบ้าน

ในการสร้างบ้านเรือนสมัยก่อน ผู้คนล้านนาต้องมีเตาไฟในบ้าน เพื่อใช้เป็นสถานที่ทำกับข้าว หุงหาอาหารเลี้ยงผู้คนในบ้าน ในตำราหลายตำราบ้างใช้ดินถมเตาไฟจากดินใจกลางนา บางตำราใช้ดินที่คนนั้นทึศนี้ เอามาใส่เตาไฟ บางตำราใช้ดินจอมปลวกมาถมเตาไฟ ดังจะเล่าต่อไป

หลังจากเสร็จจากการสร้างบ้าน จะมีการทำเตาไฟ โดยการนำไม้มาตีแผ่นจะเล็กใหญ่ก็ตามความต้องการของเจ้าของบ้านหลังจากนั้น จะมีพิธีอัญเชิญดินขึ้นถมในแม่ชีไฟ ที่เป็นกรอบไม้สี่เหลี่ยมทำไว้ก่อนหน้านั้นและ

การไปหาดินตามตำรานั้นบอกว่า ต้องไปหาดินที่เป็นจอมปลวกเก่า เนื้อดินแน่น โดยเฉพาะจอมปลวกและ หรือปลวกหอมที่มันก่อไว้นานๆ บางครั้งนับเป็นสัปดาห์ปีก็มี เมื่อได้แล้วก็จึงทำการบอกขอดินกับเจ้าที่เจ้าทางขอเอาดินไปถมเป็นเตาไฟเลี้ยงผู้คนในบ้านให้อยู่ดีมีสุข แล้วจึงใช้จอบขุดดินเอามาทุบให้ละเอียดใส่ลงไปในแม่ชีไฟจนเต็ม จึงใช้น้ำราดผสมดินจนเปียกเหนียวมูกดตันลงไป

ในกรอบแม่ชีไฟให้แน่น

ในขณะที่เรากำลังอัดดินเหนียวลงในแม่ชีไฟหากเราสังเกตจะเห็นว่า เนื้อดินเหนียวมากปาดยากเย็นนักหนา ด้วยเหตุนี้กระมังตำรานี้จึงบอกให้ไปเอาดินจอมปลวกและ มาทำดินถมเตาไฟ เมื่ออัดแน่นดีแล้วปล่อยทิ้งไว้สักครู่พอมัดจึงนำเอาก้อนอิฐมาสามก้อนอัดลงในเนื้อดินที่เราทำไว้ อิฐสามก้อนนี้เองจะเป็นก้อนเส้าวางหม้อแกง ทำอาหารเลี้ยงเราตลอดชีพจนชั่วลูกหลาน ดังจะเล่าเรื่องก้อนเส้าใน





ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	30 ก.ย. 2553	41	14608	3

โอกาสต่อไป

เมื่อเราวางก้อนเส้าเสร็จก็จะนำสายดอกไม้รูปเทียนมาวางตรงกลางก้อนเส้าแล้วบอกผีห่อผีเชื่อนรับเอาก้อนเส้าเตาไฟใหม่ และขออนุญาตใช้เตาไฟใหม่ในการปรุงอาหาร เลี้ยงผู้คนในครัวเรือนต่อไป

การที่ต้องบอกผีห่อผีเชื่อนอาจเป็นเพราะว่า ผีห่อผีเชื่อนก็ต้องมารับประทานอาหารจากกลืนอวยอาหารที่เราทำทุกวันนั่นเอง ปัจจุบันเตาไฟแบบโบราณหาได้ยากมันมีแต่เตาแก๊สที่ทันสมัย

ภาพ เตาไฟใหม่ในแหล่งเรียนรู้
พระธาตุล้านนา สวนชาปิงหินไฟ บ้านป่ารวก ม.6
ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่.

...นิคม พรหมมาเทพย์...